

Arup: Ærede medlemmer, som har gået på ski i Norge, vil på egne ærede legemer have smertelig erfaring for, at grundfjeldet dér i landet ikke alene rager 1.000 m op over havoverfladen, men yderligere er aldeles blottet for blødere aflejringer af nogen art. Anderledes er det som bekendt for vort eget danske vedkommende. Det grundfjeld, som vi har fælles med Norge, er såvel i det jyske hovedland som på de danske øer og i havet omkring Danmark dækket af et lag af sedimentære aflejringer, hvilket — bortset fra den skandinaviske halvø — også gælder andre europæiske lande, som ligger ud til Nordsøen og Østersøen.

Netop disse aflejringer, som dækker det danske land og havbunden omkring os i en tykkelse af 1-5 km, rummer muligheder for de forekomster af faste, flydende eller luftformige kulbrinter som f. eks. asfalt, olie og gas, af svovl i fast form eller som svovlbrinte og af ædle luftarter som helium, krypton og argon, til hvis efterforskning og indvinding der i medfør af loven af 1950 om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund i 1962 er meddelt eneret til skibsreder A. P. Møller og de ham tilhørende to dampskibsselskaber gældende i 50 år fra bevillingens meddelelse.

Medens efterforskninger, der også kan støttes på boringer fra tidligere koncessionshavere, til lands er i fuld gang — i alt er der foretaget ca. 25 dybdeboringer — har bevillingshaveren nu ønsket koncessionen udvidet til også at omfatte undergrunden under havbunden omkring Danmark, hvorved man ikke alene vil kunne udfylde og supplere de geologiske undersøgelser, som foretages på land- og søterritoriet, men man vil også kunne erhverve ny og selvstændig viden om de lag, der befinder sig ude under havet, fordi disse lag er en fortsættelse af lagene under landterritoriet, og man gør sig håb om at finde rige forekomster ikke blot af de kulbrinter o. s. v., som koncessionen omfatter, og som vil være af stor betydning for landets energiforsyning, men også af metaller og andre mineraler, hvis tilstedeværelse kan være af stor betydning for Danmark som industriland.

Rent praktisk vil undersøgelserne kunne finde sted derved, at man ved hjælp af et i

en flyvemaskine installeret aeromagnetometer måler jordmagnetismen og derved afstanden ned til grundfjeldet, medens man flyver over havet, og dermed samtidig måler tykkelsen af de sedimentære aflejringer mellem grundfjeldet og havbunden. Man vil endvidere kunne undersøge disse aflejringer ved, at man under sejlads på havet ved hjælp af små sprængladninger, der eksploderer på havbunden, foretager seismiske målinger, som kan give besked om, hvilke forekomster der er, eller i hvert fald om der er muligheder for tilstedeværelse af forekomster på havbunden, som det kunne betale sig at undersøge nærmere og muligvis at udvinde. Havbunden ligger i en dybde af 20-60 m, og eventuelle boringer skal formentlig foretages i en dybde af 2-4 km. Man kan være forbavset over og imponeret af, at den tekniske udvikling er bragt så vidt, at det rent teknisk lader sig gøre at foretage boringer på så store dybder, og at det kan gøres så langt ude til havs, men man ved jo, at der foretages tilsvarende udvindinger af olie f. eks. i havområderne ud for Mexicos og Venezuelas kyster, og man ved, at der i lande som Holland, Nordtyskland, Frankrig og England foretages udvindinger af olie- og gasforekomster fra lag, der strækker sig ud under Nordsøen. Det er det, der giver os håb om, at det også vil være muligt ved de danske undersøgelser at opdage forekomster, som vi vil kunne få glæde af her i landet.

De folkeretlige regler, som gør det muligt for Danmark at fastslå sin eneret til at foretage sådan efterforskning og udvinding ved at udstrække dansk højhedsret til at omfatte udforskningen og udnyttelsen af naturforekomster på den kontinentale sokkel omkring Danmark — hvilket ikke er ensbetydende med en udvidelse af dansk territorialfarvand, som fortsat kun er udstrakt til 3 sømil fra kysten, eller af den del af luftrummet, som er undergivet dansk højhedsret — hviler på en i folkeretten almindelig anerkendt definition, hvorefter en kyststat har eneret til udforskning og indvinding af naturforekomster på den til vedkommende stat hørende kontinentale sokkel, hvorved forstås den del af havbunden og undergrunden i de underseiske områder, som grænser op til kysten, men ligger uden for territorialfarvandet, indtil man når ud i en dybde af